

Hmlisto

Přesně uprostřed pomyslného trojúhelníku tvořeného městy Trenčín, Nitra a Banská Bystrica, najdete na mapě horu Vtáčnik. Převažuje tu symbolicky zelená barva, svědčící o tom, že civilizace tu zatím nevyhrála nad rozlehlými lesy a že k přírodě tu mají lidé stále blízko. Pod zmiňovanou horou pak přebývá pozoruhodné hudební duo, které si ve své tvorbě nedělá starosti s hranicemi mezi folkem a world music, autentickým folklorem a vlastními písněmi jím ovlivněnými. Trochu v tom připomíná třeba tvorbu písničkářky Dagmar Voňkové. Veronika Kicková a její syn Ján Kicko patří k těm nenápadným a neambiciózním hudebníkům, u kterých ke zviditelnění dochází velmi pozvolna, a ačkoli už mají leccos za sebou, stále je nejspíš ještě nějaký čas bude provázet přívlastek „objev“. Což nic nemění na tom, že v originalitě za sebou úspěšně nechávají mnohé zavedenější kolegy už nyní.

Veronika ovšem pochází z Čech, konkrétně z Karlovarska, a k našim východním sousedům se z rodných Sudet dostala až v dospělém věku: „Slovensko mě fascinovalo už od puberty, moc nevím proč. V roce 1995 jsem přišla s batohem na Zaježovou, kde tehdy vznikalo něco jako ekovesnička, takový pokus o kombinaci dobrovolné skromnosti a kříšení posledních zbytků tradičního života... a už jsem tam zůstala. Žila jsem tam pak další tři roky,“ rekapituluje po letech. Právě to způsobilo, že se dodnes věnuje lidovému řezbářství a ručně vyrábí krásné dřevěné nádoby a nejrůznější kuchyňské potřeby. Nyní žije ve vesničce Prochoť, snaží se přírodně hospodařit a většinu toho, co jí, si i vypěstuje. Vodu stále bere ze studně, elektřinu jí zajišťuje solární systém. „Přírodnější“ a uvolněný způsob života bez městského stresu, logicky ovlivněný dávnými časy, pak Veroniku dovedl i k psaní vlastních písní. Začala je zpívat pod jménem Horana a doprovázet se na nejrůznější píšťaly a starobylé nástroje, jako jsou korýtkové housle.

„Bylo v tom něco jako pud nebo vnitřní potřeba. V pubertě jsem se zbláznila do moravského folkloru a taky jsem začala psát básničky, takže jsem to jen časem dala dohromady,“ vysvětluje svou plynulou cestu, jakou se k tvorbě dostala. Úplně přirozeně, bez nějakého násilného rodičovského impulsu se k ní později připojil i její syn: „V jedné čajovně měli velké bongo a šestiletý Janko se nudil, tak začal do mých písniček hrát a bylo to dobré... Později přibral akustickou kytaru a bylo to ještě lepší,“ směje se Veronika. Ján ovšem nezůstal jen u pouhého doprovázení, a postupem času se stále více začal do procesu tvorby zapojovat. Se zjevně poděděným talentem se rychle muzikantsky zdokonaloval, zkoušel různé nástroje, původně jednoduché nápěvy začal vylepšovat svými aranžmá a spolu

s tím se pozvolna měnil i celý hudební přístup. Ostatně ještě později ho to dovedlo, navzdory tomu, že ke svému hudebnímu vzdělání přišel v domácích podmínkách, až k přijímačkám na konzervatoř.

Zhruba od roku 2010 začali stabilně veřejně koncertovat spolu, jako „Horana a syn“. Repertoár se proměňoval, vedle nových skladeb zůstávaly i původní Veroničiny písně, které však doznaly značných změn. A svůj vliv prý měly i rozdílné inspirační zdroje: „U mě to jednoznačně byla horňácká muzika a taky přístup Petra Ulrycha, hlavně ne moc známá deska *Tichý hlas*,“ vyjmenovává Veronika. „Jana spíš poznamenalo to, co poslouchal jeho tatínek: post-rock islandských Sólstafr a další islandské a irské kapely. V poslední době si našel své oblíbence i mezi současnými americkými písničkáři. A samozřejmě tu vždycky byli Pink Floyd jako matka všeho.“

To vše se nakonec promítlo do obsahu prvního alba, které si pod názvem *Na druhom brehu* vydali sami v roce 2018. Ján tu už hraje nejen na akustickou kytaru, buzuki nebo mandolu, ale i na elektrickou kytaru, a potvrzuje svou hudební otevřenost i eklektické citění. Proto se ještě před nahráváním rozhodli ke změně názvu. Hmlisto znamená slovensky „mlhavo“ a právě slovo s různými významy se jim zdálo k jejich proměněné a kontrastní podobě písní jako ideální. „Hudební i obsahová změna byla příliš velká a chtěli jsme ji zdůraznit nějakým zásadním zlomem. Mlha je fascinující jev, když žijete v horách, tak si ji v některých obdobích užijete hodně. Vynořuje se z ní všelicos.“ Přesto se původního názvu ještě úplně nevzdali. Zatímco jako „Hmlisto“ se označují na autorských koncertech se současnou elektro-akustickou tvorbou, jako „Horana a syn“ ještě občas vystupují na různých jarmarcích a středověkých slavnostech, kde hrají pouze akusticky, na dobové nástroje. Své historicky znějící skladby tu doplňují „středověkými“ improvizacemi a úpravami lidových písní a také si oblékají „starobylé“ kostýmy.

V rozhovorech Veronika často vysvětluje, jak Ján, v kapele původně její žák, přerostl svého učitele, a postupem času spíše už učí on ji: „Na první desce Hmlista jsem ještě uvedla Jána jako autora hudby z čiré nevědomosti, připadalo mi podstatnější to aranžmá, všechny ty nástroje a barvy. Až časem jsem se dozvěděla, že určující je zpěvová linka – vysvětlil mi to až Petr Linhart a srdečně se u toho smál. Tu většinou vymyslím rovnou s textem nebo těsně v závěsu já, při aranžování ji pak někdy dotváříme, Jano něco vylepší, zharmonizuje a „obleče“ to... Takže teď si píšeme hudbu jako společnou, nakonec zůstane to v rodině (smích). Texty jsou zatím vždy moje.“

Právě kolega Petr Linhart má velký podíl na tom, že Hmlisto – podobně jako Longital nebo Živé kvety – od té doby přinejmenším stejně často jako na Slovensku, hraje i v Čechách. Přivedl duo mezi komunitu Osamělých písničkářů a pozval je i na společná vystoupení,

z nichž např. to v Poutním kostele Navštívení Panny Marie ve Skokách, označují za jeden ze svých nejdůležitějších koncertů vůbec. Dalším pak byla třeba účast na festivalu Hradecký slunovrat 2019 a silný zážitek zanechalo i vystoupení ve Velkém studiu Českého rozhlasu Olomouc v srpnu 2020. V té době už měli nahrané i druhé album. Dostalo název *Ozveň lazov*, tentokrát vyšlo díky péči pražského vydavatelství Galén a duo ho ještě koncertně stihlo představit na několika akcích, jakou byl i „posunutý“ festival v Boskovicích. Plánované podzimní koncerty, včetně křtu, pak ale musely být kvůli covidovým omezením přesunuty na jaro 2021.

Album už plně představuje současný koncept až magicky znějící souhry akustických nástrojů v rukou Veroniky a elektrické kytary využívající i řadu současných efektů (a občas i baskytary) v rukou Jána: „Vyplynulo to samo, i když postupem času. Jano je rocker, je mu to zcela přirozené. Rád si hraje se zvukem.“ Další vrstvy pak písním dodali do studia přizvaní hosté: Oskar Lehotský (cimbal), Daniel Špiner (klávesy), Lenka Danišová-Pobiecka (housle), Barbora Lofajová-Danielová (violoncello), a již zmiňovaný Petr Linhart. Ten také ochotně přijal roli koncertního kmotra: „Jsme asi z podstaty solitéři, ale o to větší radost máme z vnitřního souznění našich a Petrových písní. Občas hrajeme dvojkoncerty s výmluvným názvem *Příběhy dvou krajin*. Jano se vždy těší, že si s Petrem zaimprovizuje jako druhý kytarista, což je něco úplně jiného než v Hmlistu.“ Jako další spřízněná duše je uváděna po mateřské pauze se zvolna na pódia vracějící Žofie Kabelková. A ještě jednu novotu přinesla druhá deska: žánrové zařazení výmluvnou nálepkou post-folk. „To jsme si vymysleli sami, jako svou vlastní škatulku, která označuje rozšíření folku právě o ty kytarové efekty, zkreslené plochy, ale i o folklorní vlivy, použité trochu jiným způsobem, než je běžné,“ vysvětluje Veronika s lehkým sarkasmem.

„Doufám, že druhé album je pestřejší, zpracovanější a taky se mi zdá učenější. Je to vlastně vzpomínání a člověk vzpomíná většinou na to pěkné,“ shrnuje fakt, že nahrávka svým způsobem uzavřela etapu ohlížení se za jejich životními rozhodnutími. V současnosti se prý nejvíce zaobírá tématem česko-slovenského soužití a toho, že ačkoli k rozdělení kdy si společného státu už došlo před téměř třemi desítkami let, pořád je tu mnoho spojujícího a slovenští interpreti u nás oproti jiným mají stále výsadní pozici. „Je to nostalgie? Exotika? Stále si to řeším, česko-slovenské vztahy a příběhy jsou téma na další desku, neodbytně se to hlásí ke slovu, několik věcí mám už hotových,“ naznačuje zpěvačka Hmlista jeho pravděpodobný budoucí směr.

Antonín Kocábek